

**Uchwała nr XIV/98/2015
Rady Gminy Pątnów
z dnia 30 grudnia 2015 r.**

w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020 dla Gminy Pątnów

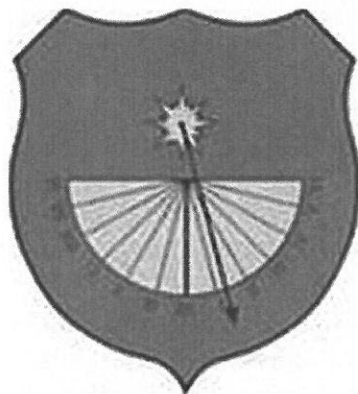
Na podstawie art.18 ust.1 i ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2015, poz.1515, 1890) oraz art. 6,ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz.U. z 2015 r. poz. 1390) Rada Gminy w Pątnowie uchwała, co następuje:

§1. Przyjmuje się Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020 dla Gminy Pątnów stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Pątnów.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2016 r.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Pątnów
Nowak
Maciej Nowak

Gmina Pątnów

PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2016 – 2020
DLA GMINY PĄTNÓW

I. *Wprowadzenie*

Przemoc w rodzinie jest jedną z najcięższych form naruszania praw człowieka. Każdy człowiek powinien mieć oparcie przede wszystkim w rodzinie, co winno mu dawać tak potrzebne poczucie pewności istnienia. Zdarza się jednak, i to nierzadko, że członkowie rodziny, zamiast być filarem bezpieczeństwa, stanowią dla bliskiej im osoby największe zagrożenie tego bezpieczeństwa. Ofiarami przemocy w rodzinie stają się przeważnie kobiety i dzieci. Coraz częściej jednak przemoc rodzinna dotyczy także mężczyzn, osób starszych i niepełnosprawnych.

Zgodnie z art.2 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie – „Przemoc w rodzinie to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych lub innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu psychicznym lub fizycznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.”

Według polskich regulacji prawnych przemoc w rodzinie jest przestępstwem ściganym z urzędu (art.207 k.k.). Wszystkie instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swoją działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu są obowiązane niezwłocznie poinformować o tym prokuraturę lub Policję. Zaniechanie tego obowiązku może skutkować odpowiedzialnością karną. Każdy, kto poweźmie informacje o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu ma społeczny obowiązek poinformowania o tym prokuratora lub Policję.

Przemoc w rodzinie jest przyczyną naruszenia wielu praw, takich jak prawo do zdrowia, prawo do wolnego wykonywania zawodu, prawo do ochrony przed pracą przymusową, prawo do swobodnego decydowania o miejscu pobytu. Prawo ofiary do bezpieczeństwa, do niepoddawania się przemocy jest naczelnym składnikiem godności ludzkiej i dlatego kwestia ta powinna zawsze zajmować priorytetowe miejsce w kształtowaniu polityki przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Kiedy rodzina zawodzi, ofiary przemocy domowej muszą mieć możliwość uzyskania pomocy ze strony organów państwa i organizacji społeczeństwa obywatelskiego, działających w ramach sprawnego i wydolnego systemu prawnego.

Działania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie mają również swoje odzwierciedlenia w stanowionych przez Parlament aktach prawnych. Tymi podstawami prawnymi są:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zmianami) Rozdział drugi „Wolności, Prawa i Obowiązki Człowieka i Obywatela” reguluje zasady zapewniające każdemu nietykalność osobistą i cielesną oraz stawia na ich straży władze publiczne przyznając obywatelowi prawo żądania od organów władzy publicznej szczególnej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.
- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi (t. j. Dz.U. z 2015 r. poz.1286)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. z 2015 r. poz.1390)
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz.U. z 2015 r. poz.163)
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz.U. z 2015 r. poz.332)

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Gminy Pątnów na lata 2016-2020

jest zgodny z Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz z celem strategicznym 2 „Wspieranie rodzin borykających się z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zagrożonych kryzysem” i kierunkiem działania: „Realizacja programów z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie” zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Państw na lata 2013-2020 przyjętej uchwałą nr XXIX/172/2013 Rady Gminy Państw z dnia 11.04.2013 r.

I. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE.

Źródłem informacji o skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Państw są dane statystyczne Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy w Rodzinie zebrane w ramach procedury „Niebieskiej Karty”.

Tabela nr 1. *Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart” przez instytucje zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie*

Instytucja zakładająca NK	Liczba Niebieskich Kart przekazanych do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego	
	2013 r.	2014 r.
Policja	16	11
GOPS	2	5
Oświata	0	0
Służba zdrowia	0	0
R a z e m :	18	16

Zespół Interdyscyplinarny powołany zarządzeniem Nr 4/2010 Wójta Gminy Państw z dnia 16 grudnia 2010 r. osobom pokrzywdzonym udzielał porad i pomocy. Rozmiar udzielonej pomocy obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 2. *Liczba osób, którym Zespół Interdyscyplinarny udzielił pomocy.*

Wyszczególnienie	Liczba osób	
	2013 r.	2014 r.
Ogółem:	53	49
w tym: dzieciom	31	13
kobietom	24	20

Ofiary przemocy w rodzinie zostały pouczone o przysługujących im prawach oraz zostało im udzielone wsparcie psychologiczne, socjalne i pedagogiczne. Oferowano też ofiarom przemocy w rodzinie schronienie w placówce świadczącej tego rodzaju pomoc. Sprawców przemocy w rodzinie informowano na temat konsekwencji jakie będą wobec nich poczynione, gdy nie zaprzestaną stosować przemoc. Informowano te osoby również o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest instytucją, która jako pierwsza otrzymuje informację o występowaniu przemocy w rodzinie. Przemoc jaką diagnozują w swojej pracy pracownicy socjalni ma różne oblicza. Jest to przemoc fizyczna, ekonomiczna i psychiczna i dotyczy różnych członków rodziny takich jak dzieci, kobiety, osoby starsze i niepełnosprawne. Informacje o przemocy docierają do pracowników socjalnych podczas przeprowadzania wywiadu środowiskowego, podczas rozmów telefonicznych prowadzonych z ofiarami przemocy w rodzinie, w wyniku zgłoszenia problemu przez sąsiadów, bliższą i dalszą rodzinę osoby doświadczającej przemocy, poprzez zawiadomienie przekazywane przez pedagoga szkolnego lub Policję.

W drugim kwartale 2015 r. w klasach gimnazjalnych na terenie naszej gminy Pracownia Profilaktyczna „Krokus” z Krakowa przeprowadziła ankietę na temat poczucia bezpieczeństwa w szkole i klasie. W ankiecie znalazły się pytania o subiektywne poczucie bezpieczeństwa uczniów w swoich klasach i szkołach, do których chodzą. Ankiety wypełniło

128 uczniów.

W swojej szkole bezpiecznie lub raczej bezpiecznie czuje się znacząca większość uczniów: 74 % w Gimnazjum w Pątnowie, 88% w Gimnazjum w Dziętrzniakach i 96 % w Gimnazjum w Załęczu Małym. Sporadyczny brak poczucia bezpieczeństwa w placówce najczęściej dotyczy uczniów z Gimnazjum w Pątnowie (24 %). Tam też dwóch uczniów deklaruje, że raczej lub wcale nie czuje się bezpiecznie w szkole.

Największe poczucie bezpieczeństwa w klasie zapewnione jest zdaniem uczniów w Gimnazjum w Dziętrzniakach. Nieco wyższe wskaźniki zagrożenia notowane są w pozostałych dwóch placówkach. W Gimnazjum w Pątnowie łącznie 10 osób (12 %) odczuwa brak bezpieczeństwa: czasami (9%), przeważnie (2%) lub bardzo często (1%). Trzeba jednak podkreślić, że nawet w tej szkole, która otrzymała niższe miejsce w hierarchii, wskaźnik poczucia bezpieczeństwa jest wysoki.

Badano również zjawisko przemocy występujące w badanych placówkach. Pytania na temat częstotliwości zjawisk związanych z przemocą w szkole podzielono na dwie grupy: 1. Dotyczące ogólnych sytuacji obserwowanych przez uczniów w środowisku szkolnym oraz 2. bezpośrednio dotyczące ich osoby, jako poszkodowanej.

Uczniowie określali w skali od 1 do 5, jak często pewne sytuacje mają miejsce: ocena „1” oznaczała, że nigdy, „2” – rzadziej niż raz w miesiącu, „3” – przynajmniej raz w miesiącu, „4” – przynajmniej raz w tygodniu, zaś „5” – codziennie.

Tabela nr 3. *Przeciętna częstotliwość występowania przemocy w szkole.*

Wyszczególnienie	Pątnó w	Załęcze Małe	Dziętrzniaki
Wysmiewanie	3,04	2,15	1,59
Obgadywanie	3,43	2,81	1,94
Groźenie	1,78	1,30	1,18
Wymuszanie pieniędzy	1,27	1,15	1,00
Zamykanie w pomieszczeniach	1,45	1,30	1,12
Przezywanie	3,30	3,15	1,94
Niechęć do pracy z kimś z klasy	2,48	1,43	2,00
Kradzieże	1,55	1,14	1,00
Bicie, kopanie, poszturchiwanie	2,20	1,59	1,53
Dotykanie osób bez ich zgody	1,83	1,54	1,06
Wysyłanie obraźliwych smsów	1,30	1,14	1,06
Umieszczanie w Internecie materiałów bez zgody uwiecznionych na nich osób	1,46	1,21	1,06

Wulgarnie lub złośliwe komentowanie treści w Internecie dotyczących danej osoby	1,57	1,21	1,06
Miejsce na tle innych szkół	3	2	1

Najczęściej według uczniów gimnazjum zdarza się przemoc słowna (wyśmiewanie, obgadywanie, przezywanie). W Gimnazjum w Pątnowie ma ona miejsce częściej niż raz w miesiącu, nieco rzadziej zdarza się w Załączu Małym, a najrzadziej w Dzierżnikach, które generalnie są najbezpieczniejszymi szkołami. Do gróźb dochodzi bardzo rzadko, podobnie jak do wymuszania pieniędzy, kradzieży i zamykania w pomieszczeniach, a także różnych przejawów cyberprzemocy. Około raz w miesiącu (w Załączu Małym rzadziej) w szkole zdarza się, że ktoś jest odrzucony przez grupę rówieśniczą lub naruszana jest nietykalność cielesna poprzez dotykanie bez zgody, bicie, kopanie, poszturchiwanie.

Kolejne pytanie dotyczyło miejsc, gdzie najczęściej dochodzi do przemocy pomiędzy uczniami. Wyniki obrazuje tabela nr 4.

Tabela nr 4. **Miejsca, gdzie dochodzi do przemocy rówieśniczej.**

Wyszczególnienie	Pątnów	Załącz Małe	Dzierżniki
Korytarz szkolny	65 %	64 %	47%
Szatnia	39 %	36 %	35 %
Boisko	43 %	14 %	29 %
Sala lekcyjna	22 %	14 %	6 %
Toaleta	17 %	11 %	12 %
Poza terenem szkoły	22 %	21 %	41 %

Miejsca, w których najczęściej dochodzi do tego typu sytuacji to zdaniem uczniów przede wszystkim korytarz szkolny, a w dalszej kolejności boisko szkolne i szatnia. Rzadziej przemoc ma miejsce w toaletach, szatni, w Sali lekcyjnej czy poza terenem szkoły. Odpowiedzi uczniów z poszczególnych szkół są zbliżone, poza dwoma wyjątkami; 1. Ankietowani z Pątnowa dość często wskazywali boisko jako miejsce, gdzie dochodzi do niepokojących sytuacji, 2. Ankietowani z Dzierżnik częściej niż pozostali wymieniają w tym kontekście teren poza szkołą.

Poza pytaniami diagnozującymi przemoc rówieśniczą w szkole, w kwestionariuszu umieszczono także pytanie dotyczące przemocy w domu. Wyniki sondażu obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 5. **Przeciętna częstotliwość występowania przemocy w domu.**

Gimnazjum	Bicie, dawanie klapsów	Poszturchiwani	Krzyczenie	Zaniedbywani	Wyzywani, obrażanie	Miejsce na tle innych szkół
Pątnów	1,29	1,13	2,01	1,26	1,23	3
Załącz Małe	1,18	1,07	1,75	1,26	1,04	2
Dzierżniki	1,41	1,00	1,29	1,06	1,12	1

W ocenie uczniów przemoc domowa występuje bardzo rzadko. Najczęściej jest to krzyczenie rodziców na dzieci. Pozostałe sytuacje zdarzają się bardzo rzadko lub wcale. Najmniejszy

odsetek uczniów narażonych jest na przemoc domową w Gimnazjum w Dietrichnikach.

Innym źródłem informacji, które może obrazować skalę zjawiska przemocy w rodzinie jest Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin. Nadużywanie alkoholu przez jednego z członków rodziny jest czynnikiem mającym istotny wpływ na występowanie zjawiska przemocy psychicznej, ekonomicznej i fizycznej w rodzinie.

Z badań prowadzonych przez PARPA wynika, że w rodzinach z problemem alkoholowym bardzo często dochodzi do znęcania się nad najbliższymi członkami rodziny. Alkoholizm prowadzi do uszkodzenia ośrodkowego układu nerwowego, w ślad za tym idą poważne trudności w kontrolowaniu emocji, mogą pojawiać się urojeniowe interpretacje rzeczywistości, np. urojenia zazdrości, domniemanie, że nie jest się ojcem swoich dzieci, podejrzenia zdrady przez współmałżonka itp. Znajdujący się pod wpływem alkoholu jest rozchwiany emocjonalnie, drażliwy, ma zaburzenia percepcji i oceny rzeczywistości. W tej sytuacji rośnie prawdopodobieństwo agresywnego zachowania. Rodzina alkoholika jest grupą wysokiego ryzyka, gdy chodzi o prawdopodobieństwo stosowania przemocy i to we wszystkich wymiarach.

Skalę tego zjawiska na terenie naszej gminy określa tabela nr 6.

Tabela nr 6. **Liczba osób korzystających z porad Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu.**

Rodzaj działań	Liczba osób	
	2013	2014
Porady udzielane przez konsultanta i psychologa	136	178
Skierowanie na leczenie w Zakładzie Leczenia Uzależnień	1	0

Na terenie naszej gminy działa również grupa Anonimowych Alkoholików „Promyk Nadziei”, która pomaga osobom uzależnionym i ich rodzinom w pokonywaniu trudności związanych z chorobą alkoholową i jej skutkami w postaci dezintegracji życia rodzinnego.

II. Zadania służb odpowiedzialnych za przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Gmina

Do zadań gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Pomoc społeczna

Celem działań pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Pomoc społeczna jest udzielana między innymi w przypadku przemocy w rodzinie. Bezpośrednią pomocą rodzinom i osobom potrzebującym zajmują się pracownicy socjalni zgodnie z ustaloną rejonizacją.

W ramach swoich kompetencji i zadań pracownik socjalny:

- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- zapewnia osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb, schronienie w całonocnej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Pracownicy socjalni, przedstawiciele pomocy społecznej są członkami Zespołu Interdyscyplinarnego. W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w

związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem lub ratownikiem medycznym, lub pielęgniarką ma prawo podjąć decyzję o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej. Pracownik socjalny ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia Sądu opiekuńczego o tym fakcie, nie później niż w ciągu 24 godzin.

Służba zdrowia

Głównym zadaniem służby zdrowia jest ochrona zdrowia pacjenta. Zjawisko przemocy domowej zalicza się do zakresu sytuacji objętych świadczeniami zdrowotnymi, ponieważ bardzo często towarzyszą temu poważne uszkodzenia zdrowia somatycznego i zdrowia psychicznego. Pomoc ofiarom przemocy domowej powinna oprócz udzielenia pierwszej pomocy obejmować następujące zadania:

- umiejętność przeprowadzenia spokojnej rozmowy umożliwiającej rozpoznanie form przemocy i częstotliwość jej występowania,
- poinformowanie osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie o istniejących możliwościach skorzystania z pomocy,
- wystawienie na prośbę poszkodowanych bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała powstałych na skutek użycia siły fizycznej,
- poinformowanie o miejscach i warunkach wystawienia obdukcji,
- powiadomienie organów ścigania w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa stwierdzonego podczas badania lekarskiego (podejrzenia wykorzystywania seksualnego, ciężkie obrażenia ciała) zarówno wobec dorosłych jak i nieletnich.

Przedstawiciele służby zdrowia biorą udział w spotkaniach Zespołu Interdyscyplinarnego. Zobowiązani są do wszczęcia procedury i sporządzania „Niebieskiej Karty” w przypadku stwierdzenia przemocy w rodzinie.

Przedstawiciel służby zdrowia bierze udział w procedurze odebrania dziecka i umieszczenia go u najbliższej rodziny lub w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Policja

Do zadań Policji należy ochrona życia i zdrowia ludzi. Działania chroniące ofiary przemocy domowej podejmowane przez funkcjonariuszy policji zgodnie z obowiązującym prawem to:

- udzielenie osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest ofiarą przemocy w rodzinie, niezbędnej pomocy, w tym udzielenie pierwszej pomocy,
- organizacja niezwłocznego dostępu do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- podjęcie, w razie potrzeby, innych niezbędnych czynności zapewniających ochronę życia, zdrowia i mienia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, włącznie z zastosowaniem w stosunku do osoby wobec, której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania,
- przeprowadzenie z osobą sprawcy przemocy w rodzinie rozmowy o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą

najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, oraz wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego,

- przeprowadzenie na miejscu zdarzenia, w przypadku niecierpiącym zwłoki, czynności procesowych w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych dla zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa.
- podjęcie działań mających na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb określonych przez Zespół Interdyscyplinarny.
- wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r.

Funkcjonariusz policji uczestniczy w spotkaniach Zespołu Interdyscyplinarnego.

W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie wspólnie z pracownikiem socjalnym, a także przedstawicielem służby zdrowia bierze udział w realizacji decyzji o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczenia go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej lub rodzinie zastępczej lub całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Oświata

Ustawa o systemie oświaty zobowiązuje szkoły do wspomagania wychowawczej roli rodziny oraz zapewnienia uczniom pozostającym w trudnej sytuacji życiowej opieki. Rola szkoły w systemie ochrony dziecka jest znacząca. Nauczyciele mają możliwość regularnego obserwowania funkcjonowania dziecka oraz zmian w jego zachowaniu. Pedagog szkolny ma możliwość zdiagnozowania sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka.

W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 roku życia jest ofiarą przemocy lub przestępstwa powinien podjąć następujące kroki:

- przeprowadza rozmowę z dzieckiem doznającym przemocy, w warunkach gwarantujących mu bezpieczeństwo, swobodę wypowiedzi i poszanowania godności,
- diagnozuje sytuację i potrzeby dziecka, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięte przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach udzielenia pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- organizuje niezwłoczny dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia dziecka, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięte przemocą w rodzinie,
- wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W sytuacji, gdy aktem przemocy towarzyszy nadużywanie alkoholu GKRPA podejmuje następujące działania:

- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby dotkniętej przemocą w rodzinie
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach udzielenia pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- organizuje niezwłoczny dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięte przemocą w rodzinie,
- prowadzi rozmowy ze sprawcami przemocy w rodzinie na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwości podjęcia leczenia lub terapii odwykowej i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.
- wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r.

Niektórzy przedstawiciele GKRPA są jednocześnie członkami Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przemocy w Rodzinie i na tej płaszczyźnie mogą bezpośrednio oddziaływać na sprawców przemocy w rodzinie oferując im możliwości leczenia zarówno uzależnienia od alkoholu jak i oddziaływań korekcyjnych umożliwiających radzenie sobie z agresją.

Zespół Interdyscyplinarny

Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy Zespołu Interdyscyplinarnego, do zadań którego należy koordynowanie działań jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, kuratorów sądowych w szczególności poprzez:

- nadzór nad realizacją „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”
- prowadzenie spotkań informacyjno-edukacyjnych z mieszkańcami gminy,
- integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, na rzecz pomocy ofiarom przemocy i przeciwdziałania temu zjawisku,
- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie i przeciwdziałanie temu zjawisku w społeczności lokalnej,
- konsultacje indywidualnych przypadków zgłoszonych przez obywateli i instytucje; pomoc w diagnozie, budowaniu planu pomocy,
- gromadzenie danych przekazywanych przez obywateli i instytucje, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą domową,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- bieżący monitoring zadań zawartych w Programie.

I. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Zmniejszenie zjawiska przemocy oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w zjawisko przemocy.

II. CELE SZCZEGÓŁOWE I ZADANIA

1. Zdobyć wiedzę na temat rozmiarów zjawiska przemocy i jego dynamiki, w środowisku lokalnym

Zadania do realizacji:

- gromadzenie informacji na temat rozmiarów zjawiska przemocy na terenie gminy Pątnów
- utrzymywanie stałego kontaktu i wymiana informacji na temat zjawiska przemocy pomiędzy poszczególnymi instytucjami z terenu gminy
- prowadzenie badań różnych grup wiekowych w obszarze przemocy w rodzinie

Realizatorzy zadań:

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie
Urząd Gminy przez działających w terenie sołtysów
Pracownicy socjalni GOPS
Policja (dzielnicowy)
i inne podmioty realizujące procedurę „Niebieskiej Karty”

1. Działania promocyjne w środowisku lokalnym na rzecz podniesienia wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie

Zadania do realizacji

- prowadzenie działań profilaktycznych na temat zjawiska przemocy w rodzinie, praw ofiar przemocy w rodzinie, sankcji dla sprawców przemocy w rodzinie.
- prowadzenie w szkołach zajęć warsztatowych na temat umiejętności rozwiązywania konfliktów pomiędzy rówieśnikami bez przemocy i pogadanek na spotkaniach z rodzicami na temat skutków i konsekwencji występujących w rodzinach, gdzie mamy do czynienia ze zjawiskiem przemocy domowej,
- prowadzenie zajęć warsztatowych wśród małych grup na temat asertywności, poczucia własnej wartości, umiejętności radzenia sobie z agresją
- zamieszczanie w Biuletynie Informacyjnym Gminy Pątnów informacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie
- rozpowszechnianie ulotek i broszur dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie

Realizatorzy zadań:

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie
Urząd Gminy Pątnów
GOPS w Pątnowie
Policja (dzielnicowy)
Szkoły z tereny Gminy Pątnów
Psycholog

1. Pomoc ofiarom przemocy w rodzinie

Zadania do realizacji:

- diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie i opracowanie oraz realizacja planu pomocy dla rodziny przez Zespół Interdyscyplinarny
- zapewnienie ofiarom przemocy w rodzinie wsparcia w Punkcie Konsultacyjnym przez psychologa i prawnika
- informowanie o bezpiecznym schronieniu dla ofiar przemocy w rodzinie
- gromadzenie i udostępnianie informacji o instytucjach i organizacjach realizujących programy w zakresie rozładowywania napięcia, radzenia sobie ze stresem oraz rozwiązywania konfliktów,
- podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „Niebieska Karta”

Realizatorzy zadań:

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie
Psycholog działający w Punkcie Konsultacyjnym
Prawnik –Urząd Gminy Pątnów
Pracownicy socjalni GOPS
Policja (dzielnicowy)
i inne podmioty realizujące procedurę „Niebieskiej Karty”

1. Zmiana zachowania i postaw sprawców przemocy w rodzinie, prowadząca do ograniczenia lub zaniechania przemocy w rodzinie

Zadania do realizacji:

- kierowanie sprawców przemocy w rodzinie na zajęcia korekcyjno-edukacyjne
- kierowanie sprawców przemocy w rodzinie uwikłanych w problem alkoholowy na leczenie odwykowe i zachęcanie do udziału w grupach wsparcia dla osób uzależnionych od alkoholu
- kierowanie zawiadomień do prokuratury na podstawie art.207 KK o wszczęcie postępowania przygotowawczego w sprawie znęcania się nad rodziną
- występowanie do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny w przypadku zaniedbywania i krzywdzenia dzieci.

Realizatorzy zadań:

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie
Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
Psycholog i terapeuta w Punkcie Konsultacyjnym
Pracownicy socjalni GOPS
Policja (dzielnicowy)
i inne podmioty realizujące procedurę „Niebieskiej Karty”

1. Systematyczna edukacja przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się z problemem przemocy w rodzinie

Zadania do realizacji:

- organizacja szkoleń i konferencji dla osób zainteresowanych możliwością podniesienia własnych kompetencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- gromadzenie informacji dotyczących potrzeb szkoleniowych w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie
- zbieranie informacji o ofercie szkoleniowej różnych instytucji podwyższających umiejętności w zakresie przeciwdziałania przemocy
- gromadzenie i udostępnianie publikacji dot. przemocy w rodzinie

Realizatorzy zadań:

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie

Psycholog i terapeuta Punktu Konsultacyjnego

Pracownicy socjalni GOPS

Policja (dzielnicowy)

i inne podmioty realizujące procedurę „Niebieskiej Karty”

I. ADRESACI PROGRAMU

1. Rodziny i osoby dotknięte zjawiskiem przemocy w rodzinie
2. Rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy
3. Przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą m.in. pracownicy socjalni, policjanci, nauczyciele i pedagodzy szkolni, pracownicy służby zdrowia, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracownicy Punktu Konsultacyjnego.

I. SPODZIEWANE EFEKTY

1. Zmniejszenie poczucia bezradności ofiar przemocy w rodzinie.
2. Zwiększenie wiedzy instytucji zajmujących się przemocą w rodzinie na temat zjawiska.
3. Zwiększenie skuteczności działań.
4. Zmiana postaw społecznych wobec przemocy.

I. MONITOROWANIE PROGRAMU

Realizacja programu będzie systematycznie monitorowana. Monitoring umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących. Uzyskane informacje pozwolą na planowanie działań, rozwijanie programu w przyszłości. Monitorowanie programu będzie prowadzone przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pątnowie w oparciu o zebrane informacje od realizatorów programu. Po zakończeniu realizacji niniejszego programu zostanie sporządzona ocena efektów działań. Przy ocenie programu będą brane pod uwagę następujące wskaźniki:

1. Liczba rodzin/osób objętych pomocą.

2. Liczba osób przeszkolonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3. Ilość programów profilaktycznych dotyczących przemocy przeprowadzonych w placówkach oświatowych.
4. Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego.
5. Liczba uruchomionych procedur „Niebieska Karta”.
6. Liczba ofiar przemocy w rodzinie.
7. Liczba sprawców przemocy w rodzinie skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.
8. Liczba postępowań przygotowawczych wobec sprawców przemocy.
9. Liczba interwencji związanych z przemocą w rodzinie.

I. FINANSOWANIE PROGRAMU

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Pątnów, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.